

DEPARTEMENT CULTUUR, JEUGD & MEDIA

ULTIMAS

Arenbergstraat 9
1000 BRUSSEL
02 553 68 72

info@ultimas.be
www.ultimas.be

Motivatietekst ULTIMA Vormgeving 2019

De jury draagt **Paul Ibou** voor als laureaat voor de Ultima Vormgeving 2019.

Over de laureaat

Paul Ibou (Paul Vermeersch, 1939, Antwerpen) studeerde aan de Academie voor Schone Kunsten en aan het Typografisch Instituut Plantin in Antwerpen. Gaandeweg raakte hij gefascineerd door het Verre Oosten. Zijn eerste reis naar Japan, in 1963, bleek een openbaring. Hij ontmoette er begaafde ambachtslui, werd getroffen door de zin voor esthetiek en raakte er in de ban van *paper art*. In 1967 trok hij naar New York, waar hij in contact kwam met Andy Warhol, Jozef Albers en Paul Rand, de pionier van de *corporate identity*. Paul Ibou versmolt die Oosterse en Amerikaanse invloeden in zijn boek 'Metamorphosis' (1986), dat ook werd geïnspireerd door internationale kunsthappenings en tentoonstellingen in Antwerpen, beter bekend als de G58, en door contacten met invloedrijke kunstenaars als Bruno Munari, Jef Verheyen, Jan Dries, Vic Gentils, Walter Leblanc en Paul Van Hoeydonck.

Van Oosterse karakters en *corporate identity*, was de stap naar logo's snel gezet. Paul Ibou werd een wegbereider in de huisstijlenmarkt toen tijdens de jaren 60 ook organisaties in België massaal een eigen logo zochten. Hij ontwierp tijdens zijn carrière meer dan 350 beeldmerken en symbolen voor grote bedrijven en openbare instellingen als de Provincie Antwerpen, het Spaarkrediet, de paardentiercé en Cera. Zijn iconisch directe logo's zijn heel herkenbaar: geen gekunstelde ontwerpen, maar eenvoudige lijntekeningen die in zwart-wit hun kracht behouden. Naast huisstijlen en logo's, werkte hij ook aan posters en boekdesigns.

Vanaf midden jaren 70 dacht Paul Ibou de *QS-code* uit, een “systematisch geometrisch abstract concept”. Het vierkant lag aan de basis van die *Quadri-Structures*. Hij creëerde nieuwe geometrische composities door de vormen volgens vastgelegde regels te groeperen, toe te voegen, weg te nemen en in te kleuren. Het was een kwarteeuw lang de basis voor zijn werk in schilderijen, beelden, logo’s en boeken. De vormstructuren en -experimenten boden de kunstenaar én de ontwerper in hem een onuitputtelijke bron aan basisvormen. In ‘QS CODE’ schreef hij de formules voor de ontwerpen neer. Het “heel filosofische werk en serieel totaalconcept”, werd meteen een van zijn meest dierbare publicaties.

In 1977 kreeg Paul Ibou de kans om een maand lang door China te reizen, waar ze wég waren van zijn vormentaal. Na dat eerste bezoek werd hij er nog vaak uitgenodigd om lezingen te geven, als jurylid te zetelen, kunstenaars te ontmoeten, en zelfs privétoontstellingen te houden. Voor de Olympische Spelen in 2008 bestelde de Chinese overheid drie van zijn *Cube-Art Structures*, een reeks monumentale, geometrische beelden.

In 1980 richtte hij ‘Vorm in Vlaanderen’ op, een tijdschrift dat vormgevers van eigen bodem internationaal op de kaart wilde zetten. Hij effende hiermee de weg voor het latere ‘Design Vlaanderen’.

“Paul Ibou omschrijft zichzelf terecht als een “totaal multi-kunstenaar”. Dat klinkt beter dan “constructivist-beeldenbouwer, grafisch en plastisch vormgever, ontwerper, lettertekenaar en typograaf, schrijver, publicist, uitgever en specialist in visuele communicatie”. Al is het allemaal waar.”

Motivatie van de jury

De jury is van mening dat Paul Ibou de Ultima verdient door zijn veelzijdige werk, maar vooral omwille van de unieke positie die hij inneemt in het veld. Het wordt ook tijd dat de deelsector van de grafische vormgeving extra aandacht krijgt. Met deze prijs toont de minister een appreciatie voor een rijkgevulde en internationale carrière, die desondanks beperkt werd gewaardeerd onder het grotere publiek.

Kort gezegd

Paul Ibou slaagde erin om de muren tussen diverse artistieke disciplines te slopen. Zijn werk als vormgever was enorm invloedrijk en multidisciplinair. Zijn lange en toonaangevende carrière, vol onmiddellijk herkenbaar grafisch werk, verdient een bekroning.